

NAŠE HLASY

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY

NEZAVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

Saturday, April 18th, 1964.

Ottawa, and for payment of postage in cash.
Authorized as second class mail by the Post Office Department.

No. 15. (362) Vol. X.

Member of:
DIRECTED BY EDITORIAL BOARD
Published weekly by "Our Voices" Publishing Co., 1256 Queen St. W., Toronto, Ont. M6E 1B5. — Printed by Littera Printing Co., Toronto. — Subscription: Canada \$ 4.00, all other Countries: \$ 5.00

VÁCLAV MAJER:

Z DISKuze FRANCOUZSKÝCH SOCIALISTŮ S CHRUŠČEVEM!

V listopadu minulého roku navštívilo deset členů předsednictva francouzské Socialistické strany Sovětský svaz. Světový tisk věnoval návštěvě a zejména rozhovorům, které měli francouzští socialisté s Nikitou Chruščevem velkou pozornost, avšak o průběhu a obsahu rozhovoru tehdejší zprávy mnoho nepověděly.

Teprve letos v lednu byly v "La Revue Socialiste" uveřejněny záznamy moskovských rozhovorů, podle zprávy generálního tajemníka Guy Molleta a Gastona Deferre, který je socialistickým kandidátem na úřad francouzského prezidenta.

Je to nesmírně zajímavé a poučné čtení. V diskuzi o otázce systému jedné či více stran se Chruščev zřejmě dostal několi-krát do "úzkých". Zkrátka, "kosa" Chruščevovy komunistické ideologie narazila na tvrdý "kámen" věcných argumentů francouzských socialistů. Důležité pasáže této diskuze jsou přetištěny v březnovém čísle "Labour's Call", který je orgánem Socialistické Unie Střední a Východní Evropy. Některé otázky francouzských socialistů Chruščeva zřejmě pohněvaly, neboť šly na kořen věci. Systém jedné strany obhajoval Chruščev tím, že v Sovětském svazu je "jenom jeden národ" (sic) a jenom jedna třída a proto zde není místa pro více stran. Bylo mu namítnuto, že i kdyby hypotéza o beztržní společnosti byla realizována, vzniknou nutně mnohé problémy a měla by proto i v takové "beztržní" společnosti být možnost různých směrů a rozdílných stran, které by mohly "svobodně vyjádřit své názory a umožnit lidu volbu".

V této souvislosti položil člen delegace A. Lauren otázku práva menšiny, takto: "Představme si, že se sformuje menšina mající odlišný názor na vaši zahraniční politiku a že tato menšina opouští komunistickou stranu a otváří stranu novou. Beteďte ji tolerovat?"

"Nyet", — byla Chruščevova odpověď, který najednou ztratil svůj pověstný humor i úsměv. Hned však začal starou písničku a opakovat známou větu, že to co bylo a je "stále správné pro Sovětský svaz, nemusí se nutně hodit pro jiné země". Je zcela možné — řekl Chruščev —, že i po dosažení moci (rozuměj: komunisty) mohou existovat rozdílné strany. A jako příklad takové možnosti uvedl Polsko, Československo, Maďarsko, Rumunsko a Východní Německo. "Kde agrárníci jako Istvan Dobi a socialisté jako Cyrankiewicz, Grotewohl, Fierlinger, Szakasits a tak dále reprezentují nekomunistické strany."

To ovšem byl pro inteligentní, ideologicky vzdělané, bystré a politicky zkušené vůdce francouzských socialistů příliš "silný tabák". Každé to jméno Chruščevových "sociálních demokratů" je

jim dobře známo. Vědí, že renegáti jako jsou Cyrankiewicz, Pierlinger a všichni ostatní, nic — naprosto nic — v komunistických režimech porobených zemí nepředstavují, leda jenom svoji zradu a hanbu. A slouží! slouží poslušně, devotně a hanebně komunistickým režimům a Sovětským politickým, hospodářským a imperialistickým plánům.

Gaston Deferre k tomu ve své zprávě suše poznamenal:

Ve skutečnosti nám Chruščev nemohl dát horší ilustraci. Lidové demokracie v praxi všude likvidovaly politické strany včetně stran socialistických, uvěznily a někdy i zabily jejich vůdce s vyjimkou těch, kteří souhlasili komunistům sloužit!

Plně souhlasím. Chruščev nemohl udělat nic horšího, než prezentovat francouzským socialistům jako "representanty nekomunistických stran" a jako "sociální demokraty" proskribované dvoře v Moskvě, kteří sociálně demokratické ideje a hnutí zradili za sinekury funkcí v komunistické straně.

Ovšem Chruščev současně také mimoděk prozradil, že tyto kolaboranty za rovnoprávné komunisty nepovažuje i když mají v komunistickém aparátu vysoké funkce a slouží do roztrhání. I pro Chruščeva jsou Fierlinger, Szakasits i ostatní jenom "sociálně demokratičtí" renegáti. Inu, mouřeníni berou svoji odplatu.

SOVĚTY DLUŽÍ 52 MILIONY

Sovětský dluh Spojeným národům dostoupil částky 52 milionů dolarů a americký hlavní delegát Adlai Stevenson prohlásil, že nezaplátí-li Sověty alespoň 9 milionů dolarů, ztratí hlasovací právo ve valném shromáždění při podzimním zasedání.

Ministerský předseda Pearson prohlásil, že Kanada bude podporovat odebrání hlasovacího práva neplacícím členům. Pearson zvláště kritisoval členy s trvalým zastoupením v Bezpečnostní radě, kteří neplní své platební povinnosti.

MĚSTO SVĚTEL

Turisté ve Francii se často ptají, jak drahé přijde osvětlení Paříže, která je známá jako "město světél". Uvádíme několik čísel: nejdražší je osvětlení Eiffelovy věže, které přijde na 166 666 frs za hodinu; osvětlení Arc de Triomphe stojí 72 frs za hodinu, Place de la Concorde 55 frs, Place Vendôme 48 frs a La Madeleine 24 frs za hodinu. Nejmenší stojí osvětlení sochy Clemenceau na Champs Elysée, které přijde na 4 frs za hodinu.

MÍROVÁ KOEXISTENCE A LA KRUŠČEV

Poslední dobou do Spojených států (přes Kanadu) dochází větší počet knih, jejichž autorem je pan N. Kruščev. V knize "Imperialism, Enemy of the People, enemy of Peace", na stránce 122, Kruščev píše: "Today the imperialist camp is obliged to reckon with our forces. These forces will grow and speed their advance until a complete victory of the ideas of Communism is achieved — until our Red Banner flies over the entire world!" — Jak je možné mít ještě pochybnosti o pravých úmyslech pánů v Kremlu?

FERDINAND PEROUTKA:

DEMOKRATISACE KOMUNISMU?

V komunistických státech nyní vlády a revisionisti se shodují v tom, že politický život má být odstalinisován a má být zleniněn. Pak se vše bude v pořádku. Hlubším smyslem "návratu k Leninovi" zdá se být idea, že původně existoval jakýsi čistý, téměř nevinný komunismus, který byl jen na čas znečištěn Stalinem, a že je třeba se vrátit k mírnější a slušnější komunistické tradici. Bylo by výtečné, kdyby komunismus měl takovou tradici. Otázka je, má-li ji, do jaké míry ji má v Leninovi, nebo zda ji může teprve přítomným originálním úsilím vytvořit. To vše není tak prosté jako otevřít starou truhlu a vyndat z ní její obsah na světlo boží.

Jen komunistické vlády samy vědí, co pro ně prakticky znamená "Návrat k Leninovi". Pro revisionisty je to patrně citové heslo, které především jiným znamená: dejte nám něco jiného než co bylo, dejte nám volnější a slušnější život. Cit obyčejně se mnoha nesnaží ověřit si historická fakta. Nebo snad ve své neschopnosti debatovat s vládou revisionisté se kryjí Leninovým jménem jako štítem, aby jim vůbec bylo dovoleno debatovat. Ještě nedospělí tak daleko, aby mohli říci: na tom, co kdy kdýs mysli ve svém jiném čase, nezáleží tolik jako na tom, co, po všech zkušenostech, je třeba myslet dnes.

V skoro dogmatickém dovolávání se k Leninovi pro revisionisty určitě nebezpečí. Často jim vláda může právem odpovědět: pro to, co žádáte, není žádná základna v Leninově literatuře, mlčte tedy. Debata, v níž stalinismus a leninismus by byly stejně špatné, nedostatečně definovány, by byla odsouzena k zmatku a nejistotě. Viděli jsme již, že stalinismus byl záměrně definován nedostatečně. Ti, kdo v komunistickém režimu v vynalézají jména pro věci, dlouho přemýšlela, co říci, a pak vyhlásili, že stalinismus je kult osobnosti. Tak vynechali všechno ostatní, čím stalinismus také a zejména byl. Kdyby stalinismus byl jen kult osobnosti, pak stačí odstranit uctívání jedince a destalinisace je hotova a dokonána. Pak návrat k Leninovi má jasný smysl a je celkem snadno uskutečnitelný. Lenin nevynucoval obdiv ke své osobnosti, a může proti Stalinovi platit za vzor skromnosti. Jak je však s ostatními stránkami stalinismu, které byly obmyslně vynechány z definice "stalinismus rovná se kult osobnosti"? Co možno nalézt v Leninovi, pokud se týká těchto ostatních stránek?

Každé politické hnutí počíná si povážlivě, jestliže činí dogma z toho, co velký muž tohoto hnutí mysli ve svých časech. I nejvýjimečnější člověk žije v podmínkách své doby a nasákne jimi. Podmínky Leninovy doby byly tak zvláštní a výjimečné, že je dokonce nepravděpodobno, že by celek jeho myšlenek se mohl stát biblí reformy, o níž dnes v komunismu jde. Žádný "návrat k Leninovi" nemůže zbavit povinnosti vlastního myšlení.

Jako byly výjimečné podmínky doby, v níž Lenin žil, tak byl také výjimečný jeho temperament, a je sotva možno, aby velké politické hnutí trvale napodobovalo temperament jednoho mu-že. Oficiální naukou komunismu není, jak známo, marxismus, nýbrž marx-leninismus. Toto sloučení bylo provedeno proto, aby se do marxistické nauky vešel Leninův temperament. Karl Marx sice tu a tam také učinil ve-

dlejší poznámku o ruské revoluci, ale vždy bylo zřejmo, že by ji pokládal více méně za náhodu a kuriozitu. To by nebyla jeho klasická marxistická revoluce, která musí nevyhnutelně přijít ne vůli lidí, nýbrž rozvojem výrobních prostředků, to by nebyla revoluce podle předpisů vědeckého socialismu, která měla přijít teprve jako plod a následek rozvíjejícího industrialismu a přezrálého kapitalismu. V tehdejší Rusku nebyla jediná z těch hospodářských podmínek, jež Marx předpísal pro revoluci.

Především jiným Lenin byl muž činu. Všechna teorie v jeho rukou, se změnila v nástroj, v něco jako kladivo. Nestal se

(Pokračování na str. 2)

VELKONOČNÝ TURISTICKÝ RUCH V ČESKOSLOVENSKU

Velkonoční svátky boli akousi predpremiérou tohoročnej čes. turistické sezóny. Pražský i bratislavský rozhlas sa predbehal v dramatických hláseniach o počte turistov na pohraničných prechodoch. Napríklad pražský rozhlas hlásil 28. marca, že "celnice v Pomezí a Vojtanově na Chebsku a v Rozvadově na Tachovsku jsou téměř ve stavu obležení." Závěrečná zpráva bratislavského rozhlasu však znela už o niečo strážlivejšie:

"Velkonoční svátky využili na návštěvu Československa mnohi histia zo zahraničia. Takmer z každého pohraničného prechodu republiky hlásia, že návštevnosť zahraničných turistov u nás nemá za posledné roky obdobu. Napríklad cez prechod vo Vojtanove v Chebskom okrese prešlo takmer tisíc päťsto turistov z NDR a len za pol dňa odstavili tu pracovníci colnice také množstvo motorových vozidiel, aké tu neprešlo ani za celý rok 1956. Západočeské kúpele, Karlovy Vary, Mariánske a Františkove Lázně, ako aj Krušné hory navštívili cez jarné sviatky doposiaľ najväčší počet zahraničných turistov z NDR, NSR, Sovietskeho svazu, Francúzska a Poľska. Veľký záujem mali zahraniční uťristi napríklad o Koněkúrske jaskyne pri Beroune. Boli tu turisti z Francúzska, Maďarska, z oboch nemeckých štátov, Sov. svazu, Poľska, Rakúska i z ďalších krajín. Aj Karlštejn navštívilo za tieto dva sviatkové dni takmer dvetisíc zahraničných turistov. Na ceste do Bratislavy, kam smerovala väčšina hostí z Rakúska, prešlo hranice vyše štyritisíc päťsto turistov. Medzi nimi tiež mnohí z NSR, Francúzska a Švajčiarska. Zahraniční hostia si prezerali kultúrne a historické pamiatky Bratislavy a okolia a mnohí pobudli cez sviatky medzi svojimi príbuznými". — FEC

JAN RUBEŠ NA SCĚNE C. O. C.

Kanadská operná spoločnosť (Canadian Opera Company) uvádza v Toronte vo svojej 16. tej sezóne populárneho operného speváka Jana Rubeša vo dvoch operách: v Netopierovi (Die Fledermaus) od J. Straussa vo dňoch 15. 24 a 30 septembra a vo Verdiho opere "Aida", ktorá bude spievaná v taliančine a jej premiéra bude 22. septembra t. r. Riaditeľ C.O.C. Torrel vyjadril verejnú uznanie Janovi Rubešovi na "Coctail Party", ktorá bola poriadaná Kanadskou opernou spoločnosťou dňa 9. apríla t. r. v O'Keefe Centre. Jan Rubeš

Cuba is no danger?

Čtenář Chicago-Sun-Times, R. A. Joseph, vyvrací tvrzení senátora Fulbrighta, že Kuba pro USA nepředstavuje žádné nebezpečí těmito slovy:

"... In 1903 there were only 17 Communists who formed the Bolshevik party. They were no danger to anyone. In 1917, with only 40,000 followers, the Communists conquered Russia, a country of about 150,000,000 people then. The rest of the world was alarmed. But the Communists allayed the fear of all countries by explaining that they were interested in building "socialism" only in Russia. Today, in only 47 years, the Communists have one billion people under their control, although only 40,000,000 of them are Communists. The Communists have implanted them selves only 90 miles from our shores. One of our more influential senators says that the ones in Cuba are no danger. Cuba is not in danger? What do you think? ..."

HLAS AMERICKÉHO TISKU

"Economics Conquering Politics — Rising West Europe Need For Markets Seen Bringing Relations With Reds" (Constantine Brown, Washington Evening Post).

Evropské vlády, ktoré dosud nemajú diplomatické styky s Rudou Čínou, sdieľajú de Gaulle-ovy názory a uznávajú Peking po našich prezidentských voľbách. Hospodárske zájmy majú teda v Európe prednosť pred politickými zájmy. Jednání o rozšírení obchodní výměny jsou nyní v proudu mezi všemi západoevropskými státy. Sovětským svazem a satelity. Tato jednání nabyly konkrétnější formy po rozhodnutí naší vlády prodat Sovětskému svazu obilí a zliberalisovat obchodování se satelity.

★

"Communism Has Not Changed" (výňatek z úvodníku Chicago Sun-Times — odpověď na řeč senátora Fulbrighta ve věci zahraniční politiky USA vůči Sovětskému svazu a jeho satelitům).

Komunismus, ať už na něj dal punc Kruščev nebo Mao, se nezmění. Jeho cílem stále ještě je zničení všeho, co představuje svobodu. Politika, jakou teď pro vádí Kruščev je v souladu s učením komunismu: využij kdejakou pomoc, která Ti pomůže dostat se z nesnázi a až se z nesnázi dostaneš, znič ty, kteří Ti pomohli. Síly, které dosud proti komunismu pracovaly, musíme nechat pracovat dál. Je dobře být připravený na změny, až ty změny přijdou. Zatím však nemáme žádnou evidenci o tom, že by ty změny byly již nastaly.

ZE SVĚTA

V Jugoslávii je kritický nedostatek elektrického proudu. Vládou bylo zakázáno: vytápění elektrickými kamny, používání světelných reklam a osvětlování výkladních skříní.

★

Vysílání komunistického rozhlasu do svobodného světa stoplo v r. 1963 na 4288 hodin týdně, což představuje jedenáctiprocentní zvýšení oproti r. 1962. Komunisté vysílají v 67 jazycích.

VÝSTAVKA SOKOLSKÉ PRÁCE

SOKOL TORONTO 2 PŘIPRAVUJE K VÝROČÍ SOKOLOV- NY VÝSTAVKU SOKOLSKÉ MINULOSTI V KANADĚ SPOLU S UKÁZKAMI SKLA. OBRAZŮ, KNIH ATD. S VÝSTAVKOU BUDE SPOJENA SLAVNOSTNÍ VEČERĚ A TANEC. DATUM: 2. KVĚTNA 1964.

DEMOKRATISACE KOMUNISMU?

(Dokončení se str. 1)

revolucionářem proto, že se seznámil s marxistickou teorií. Seznámil se s ní, poněvadž hledal potvrzení svých revolučních instinktů. Od začátku devatenáctého století tušení a toužení revoluce se převalovalo v Rusku pod povrchem carismu. Jedni ji vášnivě přivolaávali a byli ochotni se pro ni obětovat, druzí se jí nepřestali obávat. Dávno před Leninovým narozením psal Puškin: "Chraň nás bůh před ruskou revolucí, v ní vlastní život bude za půl kopějky a cizí už docela zadarmo." Něchajev, tato záhadná, zároveň strašlivá i směšná postava, sepsal krutý, nelitostný katechismus ruské revoluce, který ještě dnes děsí toho, komu se dostane do rukou. Rusové nepotřebovali čist Marx ani jiné západní socialisty, aby se stali revolucionáři.

Nikolaj Lenin zdědil všechny instinkty této staré, předmarxistické ruské revoluce. Když se objevil na tajných socialistických schůzích, bylo zřejmo, že s ním přichází zuřivá revoluční vůle, téměř zbožnění revoluce. Co jiní měli v žilách jen jako roztok, v něm vykrystalizovalo. Jeden z jeho obdivovatelů pravil: "Kde nalezneme druhého muže, který by tak jako on myslel na revoluci ustavičně, každou minutu?" Někteří z původních Leninových druhů byli později odpuzeni, když ho slyšeli hlásat, že revoluce je tak svatá věc, že má právo na každou intriku, násilí, lež a demagogii. Na konec, pokud šlo jen o vítězství revoluce v Rusku, měl pravdu on, ne oni. Roku 1917 přijal ruskou revoluci, jak ji našel, bez marxistických předpokladů. Postavil se v čelo nespokojenému povstání sedláků, kteří chtěli půdu, vojáků, kteří chtěli mír, občanů, kteří chtěli svobodu, a všudypřítomné luzy a prohlásil to dodatečně za komunistickou revoluci. Byl by stejně přijal revoluci žebráků, kdyby byla možná.

Tu se vyskytuje první otázka, která může být položena, jestliže je hlásán návrat k Leninovi. Jestliže je hlásán v jiných, západnějších zemích než v Rusku, není tu hlásán návrat k "tomu, čeho nebylo"? Není tu hlásán "návrat" k temperamentu značně odlišnému od temperamentu západního člověka? Lenin měl v sobě všechnu dlouhou skrytou divokost ruské země, a i jiní Rusové ji měli. Ruský filosof a kritik D. S. Merežkovský jistě nebyl revolucionář. Ale když se setkal s francouzským socialistickým vůdcem Jean Jauresem, který v Evropě byl pokládán za revolucionáře a jako takový byl i zavražděn, Merežkovský si o něm zapsal do deníku: "Šosák". To byl ruský pohled na věci. Skutečný Lenin je jeden z historických faktů. Jak by se byl vyvinul později, je předmět spekulace. Do jaké míry "návrat" k historickému Leninovi by znamenal návrat k tomu zuřivému smýšlení, které všechny jiné způsoby sociální reformy než způsob ná-

silné revoluce pokládá za šosáctví? Je dostatečně známo, jak opovrhlivě Lenin smýšlel o všech západních socialistech.

V mnohých dnes důležitých otázkách hlásat návrat k Leninovi je hlásat návrat k něčemu, o čem není známo, co by to bylo. Byl to muž s mohutným revolučním pudem a s nepřátelstvím k ostatnímu světu. Jak by se díval na dnešní sovětský stát? Díval by se na něj jako na stát, jehož hlavní povinností je rozvíjet blaho vlastních občanů, nebo by na něj pohlédl jen jako na základnu světové revoluci, pro niž tento stát má všechno obětovat, i klid a životní úroveň svého lidu? Co by od něho očekávala vrozená lidská touha po štěstí? Nikdo na to nemůže odpovědět spolehlivě, jestliže se drží obrazu historického Lenina. Ale to znamená, že nikdo nemůže spolehlivě odpovědět na hlavní otázky, které zmítají myslí sovětských a jiných komunistických občanů, a na jednu z hlavních, tragických otázek mezinárodní politiky, na otázku války a míru. Tu návrat k Leninovi, vskutku znamená návrat k neznámému. I ti, kdo říkají, že vědí, co by Lenin dnes dělal, nevědí.

Jakýsi proces proměny se odehrává v evropském komunismu. Tu oficiální vládní program destalinisace a revisionistické tožení obyvatelstva se setkávají na půl cestě a stojí nedůvěřivě proti sobě. Jedním z nejčastěji debatovaných temat této proměny je demokratisace komunismu. Kdyby revisionista, který se připojil k hlásání "návratu k Leninovi", se uchýlil o radu a poučení ne k dnes vymyšlenému, nýbrž k historickému Leninovi, k jeho spisům, co by tam našel? Našel by tam, na příklad, tuto větu: "Čeho je zapotřebí, je vláda jedince, absolutní podrobní se jedné vůli." Ani Stalin nebyl tak otevřeně autokratický.

Leninova teorie a praxe věrně odpovídají na prostředí, v němž prožil téměř celý svůj život na carismu. Tehdy otevřený politický zápas nebyl možný, reformátorům zbývaly jen spiknutí a revoluce, a jediný způsob, jak se zbavit reakčního ministerského předsedy nebo ministra vnitra byl, zabít ho bombou. Lenin byl vášnivý spiklenec, a vždy kladl daleko větší důraz na spiknutí než Marx. Aby ho uctili, jeho dědicci nepřijali za státní nauku prostě marxismus, nýbrž vymysleli marx-leninismus, aby metody Leninovy mohly být pojaty do státní nauky. Po roku 1905 sice byl již v Rusku parlament a občanské svobody, zcela jiný vývoj mohl být zahájen, ale, jak se někdy stává, Leninova mysl se ustálila v mládí a nereagovala mnoho na příznivou změnu prostředí. Proti začátkům ruské demokracie Lenin zůstal spiklencem, jako jím byl proti carismu.

Historicky v Leninovi vše je pochopitelné. Spiknutí vskutku nemůže být vedeno demokraticky, revoluční plány nemohou být

G. HUSÁK O SLOVENSKEJ ARMÁDE

Rehabilitovaný Gustáv Husák uveřejnil v 13. čísle Kulturného života obsažený článek, který je zřejmě jeho příspěvkem k spleti stejné a sporné historie vztahů mezi vedením Slovenského národního povstání a slovenskou armádou. Táto otázka bola predmetom prudkých sporov v KSS, ktoré ovšem teraz skončili víťazstvom G. Husáka. Redakcia časopisu uvádza článok slovami:

"Pred dvadsiatimi rokmi, v marci 1944 zvädzala ilegálna Slovenská národná rada a najmä V. ilegálny Ústredný výbor KSS komplikovaný boj o armádu. Išlo o dôležitú vec: dostať armádu tzv. Slovenského štátu na stranu revolúcie a použiť ju v Slovenskom národnom povstaní. Tento zápas o zapojenie slovenskej armády do širokého frontu antifašistického boja, a to, aby antifašisti v armáde uznali SNR ako vedúce politické centrum odboja na Slovensku, aby súhlasili s programom a cieľmi SNR, ako boli písomne vyslovené vo Vianočnej dohode v roku 1943, opisu je autor v pripravovanej publikácii, ktorá vyjde v Slovenskom vydavateľstve politickej literatúry a z ktorej dal redakcii KZ niekoľko častí k dispozícii. Kapitola Boj o armádu prinášame skrátenú".

Husák, ktorý sa vo svojom článku podrobne zaoberá jednotlivými detailmi slovenskej armády a popisuje boj medzi demokratickými a komunistickými skupinami, ktoré sa podieľali na povstaní, píše v úvode:

"V otázke zapojenia slovenskej armády do Povstania bolo v rokoch kultu osobnosti najviac nejasností a deformácií; je preto potrebné osvetliť stanovisko piateho ilegálneho ÚV KSS k tejto otázke.

Slovenskí vojaci nemali za čo bojovať v tejto vojne po boku Nemcov; uvedomovali si to veľmi skoro: ešte v r. 1941. Zločiny nacistickej armády na sovietskom území, barbarské vyčinenie voči civilnému obyvateľstvu posilňovali nechť slovenských vojakov k spojenectvu s Nemcami. Styk s civilným sovietskym obyvateľstvom v širokých shromáždzeniach, informácie nemohou byť voľne vydávané, sice by polícia brzo vybrala spiklenecké centrum. Postava jediného vůdce, ktorý rozhoduje absolutisticky, má smysl v spiknutí. Bylo by marno se o toto svať s historickým Leninem. Měl všechnu pravdu své doby, zejména svého mládí. Možná, že později by se byl změnil, ale zeměl příliš brzo, a tak zbývá jedině historický Lenin.

Jistě pod jeho vlivem některé spiklenecké formy byly udrženy a přeneseny potom i na stát a na vládnoucí komunistickou stranu. Nelze v Leninovi nalézt žádné výslovné poučení ani o demokracii, ani o decentralizaci ani o humanizaci života. Naopak, revisionista spíše může náhle shledat, že hlavním jeho odpůrcem je Lenin a leninismus.

stvom, s ktorým sa jedini z hitlerovských spojencov ako Slovania vedeli dohovoriť, statočný postoj sovietskych ľudí, ich aktívny odpor proti nemeckej okupácii, partizánska činnosť, slovom denná skúsenosť o ľživosti nemeckej propagandy viedli na jednej strane k prehľbovaniu odporu voči nacizmu a na druhej strane k vzrastu sympatií voči sovietskym ľuďom, k 'slovenským bratom', a tým k SSSR a sovietskej armáde.

Prebehli slovenskí vojaci boli hlavným prameňom ľudských síl pre formovanie čs. armádného sboru v SSSR. Skúsenosti slovenskej armády na východnom fronte, jej antifašistické nálady, sympatie k SSR, odpor proti Nemcom, i prechod na stranu sovietskej armády sa prenášali do vojenských jednotiek doma, boli predmetom diskusií v celej armáde a dostávali sa medzi civilné obyvateľstvo; zohrali veľmi pozitívnu rolu v myslení ľudu.

Spomenuté momenty rozkladali slovenskú armádu, budovanú po vzore Nemcov ako mocenský nástroj režimu a zneužitú v boji proti SSSR. Pred vedením KSS stála na jeseň 1943 otázka, či sa zmieriť s tým, že slovenská armáda je z boja proti SSSR prakticky vyradená, či ešte dôslednejšie prehľbovať jej rozklad až do úplného zániku. Alebo — či sú predpoklady použiť slovenskú armádu doma ako celok, alebo jej podstatnú časť pre protifašistický boj a pripravované Povstanie, a potom ju doma nerozkladať, ale spracovávať a pripravovať pre veľké ozbrojené vystúpenie. ÚV KSS sa rozhodol pre túto druhú alternatívu: zapojiť slovenskú armádu do pripravovaného Povstania.

Uvádžeme tieto citáty ako ukážku Husákovho stanoviska. Ne treba spomínať, že skutočne pravdivú históriu týchto udalostí nepíšeme ani Husákovi porazení odporcovia, ani Gustáv Husák.

BARÁKOVA RODINA AMNESTOVÁNA?

Ze soukromého pramene dochází zpráva, že v prosinci minulého roku byla propuštěna z vězení manželka bývalého ministra vnitra Rudolfa Baráka, která byla v dubnu 1962, v době procesu s Barákem, odsouzena na dva roky. "Pro dobré chování" jí byl trest o něco zkrácen. Po propuštění paní Baráková bydlela u Josefa Vaňka, otce manželky jejího syna Pavla. Josef Vaňek byl rovněž odsouzen k trestu na svobodě v souvislosti s Barákovou aférou, avšak dnes již je také na svobodě.

Podle téže zprávy si Rudolf Barák odpýkával svůj trest ve věznici v Ruzyni, avšak později prý byl poslán do pracovního oddělu někde na Moravu, kde se vyučil zedníkem. Tyto informace dále uvádějí, že na odstranění Baráky prý neměl zájem jen Antonín Novotný, ale i Jiří Hendrych, který prý Baráka nenáviděl. — FEC

DROBNÉ ZPRÁVY Z TORONTA

Letos na podzim má vyjít nové vydání brožury "Food Habits of New Canadians", v které je také kapitola o Čechoslovácích. Píší se v ní v hrubých rysech naše zvyky v jídle v oblasti metropolitního Toronta a v Československu. Brožura první vyšla v roce 1959 nákladem Bakery Food Foundation of Canada a je užívána hlavně sociálními pracovníky.

Kanadský ministr občanství a imigrace, Hon. R. Tremblay navštívil o Velikonocích Hong Kong, aby se na místě přesvědčil o situaci mezi tamními občany, kteří v poměrně velkém počtu žádají o povolení k vystěhování do Kanady. Na cestě jej doprovázel p. J. L. Manion, zástupce šéfa v oddělení "Admissions" při ministerstvu.

V neděli 19. dubna uspořádá Estonský Mužský Pěvecký sbor svůj jubilejní 50. koncert v Massey Hall. Soubor čítá 100 členů a řídí jej dirigent Roman Toi. Co tyto zpěváci v exilu udělu udělali dosud pro dobré jméno svého národa se nedá vyjádřit slovy.

Před deseti lety bylo v Ontariu jen 10 přírodních parků spravovaných provinciálním ministerstvem polí a lesů. Letos dosahuje počet parků číslu 93. Odhaduje se, že v roce 1964 navštíví tyto přírodní rezervace přes 9 milionů osob.

Kanadská operní společnost předvede v O'Keefe Centre letos celkem 5 oper a to v době od 12. 9. do 3. 10. Na programu jsou: "La Traviata", "Carmen", "Die Fledermaus", "Madame Butterfly" a "Aida". Objednávky lístků řídí na: Canadian Opera Company, 135 Avenue Rd., Toronto 5.

Od 15. do 18. května bude v letovisku Geneva Park, Lake Couchiching, uspořádán výroční Ontario Folk Dance Camp. Pořadatelé očekávají, že se přihlásí přes 400 účastníků, příslušníků různých tanečních skupin.

Minulý týden navštívil srbskou kolonii v Torontě biskup D. Milivojević, který je v čele snahy očištění srbské církevní organizace na půdě severní Ameriky od přímých či nepřímých vlivů jugoslávské komunistické vlády. Dosud byly pravoslavné sbory podřízeny ústřednímu úřadu pro církevní záležitosti v Bělehradu. Tažení biskupa Milivojeviće je podporováno býv. jugoslávským králem Petarem II., který žije v jižní Itálii.

Zájem o představení hry "Divná ženka se vrátí" (The Witch Will Return) v divadle Central Library ve dnech 22. až 26. 4. roste. V hlavní roli je naše krájkanka Milada Třešňáková. Lístky se mohou objednat na tel. čísle HU 5-7823. Drama předvede soubor Novokanadského divadla za řízení p. R. Andreho.

F. C. STERBA:

ÓDA NA VUŘTY

Slovo krátké, ale jak chutné! Kolik už let nejedl jsem správné vuřty, čili lidové buřty. Vzpo minky dolují jen v minulosti. Voná pára nad niklovaným ohřívacím kroužkem. A pak, když byl vuřt na sněhobílém talířku, a vedle něj kupka silné čepičky křenu či rozteklá loužička Farářovy hořčice, to už jazyk rejdl za zuby jako o posvíceni. Uvnitř prošípaný kousiček špeku, rozmělněval se v ústech jako dortíček.

Na svačtinu jsme si vždycky kupovali u Rosenkranzů tři vuřty, dvě slané housky nebo bandury a hořčici či křen. Takové vuřty, jako měli u Rosenkranze, nebyly hned tak k máni, ač bylo mnoho jiných výrobců, jako Rohrer, Hudlický, Hegner a jiní a jiní.

A což teprve ten náš uzenářský pult, kde byly zasklem vy-

rovnány všechny možné salámy, jako pražský, špekový, polský, játrový, cibulový, uherský, tyrolský, pařížský, lidový, křakovský, suchý, šunkový, tlačanka bílá i černá, šunka a šunkové kosti, debrecinky, poláky, mačešky, kouláčky, ve staré Praze ještě pak k tomu ušovky (od firmy Uggé) a jiné dobroty, jakých jinde ve světě nevidíte, necítíte a nejíte, protože je prostě ne-seženete.

Pamatujete se také na uzenáře vedle Flekovského pivovaru v Křemencově ulici? To byla hotová továrna na šunkové kosti. Kolik jich za večer prodal, nikdy jsem nezjistil, ačkoliv jsem se o to pokoušel. Muselo jich být ale hodně, soudě podle stolů, plných papírů a kostí jak na zahradě, tak i ve všech sálech u Fleků, Jitřnicí počínaje a Flekovskou akademií konče.

Vuřt byl dobrý, ať ohřátý, studený s cibulí, opečený, či rozkrájený do "zednického guláše". Bylo to jídlo lidové, chutné, vydatné a hlavně směšně laciné. Další specialitou předměstských hospůdek byly vuřty vysušené, suché jako dřevo. Daly se těžko oloupat. Staří mazáci máčeli je do piva, a pomlaskovali si na nich jako na nejlepšími tyrolským salámou.

Také byly vuřty výborné v "selských bramborech", to jest rozkrájené na malé kostičky a smíchané s vařenými brambory s cibulkou, zelím a křenem. To se člověk najedl jako o veselce. A jakou pak dostal žízeň! Na výletech jsme si na prutech opékali napaprikované vuřty s nafiznutou kůžičkou nad ohničkem, a věřte, že nám chutnaly jako nejlepší cikánská pečínka.

Kapitolou pro sebe byly ale přece jen koňáčky čili po žižkovsku "yhýknaky" (obyčejné vuřty byly přece správně "česky" knaky čili cerbuláty) Již dávno

před otevřením slavného uzenářství Klokočnickova na Poděbradské třídě naproti žižkovské tržnici, stála fronta milovníků koniny. Jakmile roleta zachrastila, a pod ní se objevila bílá zástěra pomocníková, vyvíšvaná na prsou červenou podkovou, bíčem a monogramem, dav rozjitřeně se hrnul dovnitř, jakoby tam bylo všechno zboží zadarmo. A už to šla jako na obrtlíku: párky, vuřty, sekaná, salám, mleté maso, řízký hříběcí, zbytky pro psa (pán to má rád), a jiné a jiné pochutiny. Uzeniny byly ještě všechny horké, jak byly právě přineseny z udrny, jen se z nich kouřilo. To byla panečku baštička! Žádný mně nevymluví, že je nějaká italská mortadela či srbské prokořeněné ražniči nebo čevapčiči anebo brazilské churrasco chutnější. Kdepak! Z toho je vidět, že i na koňáka Karabce byla složena písnička "Já mám chlapece od Karabce, ten mi nosí párky v

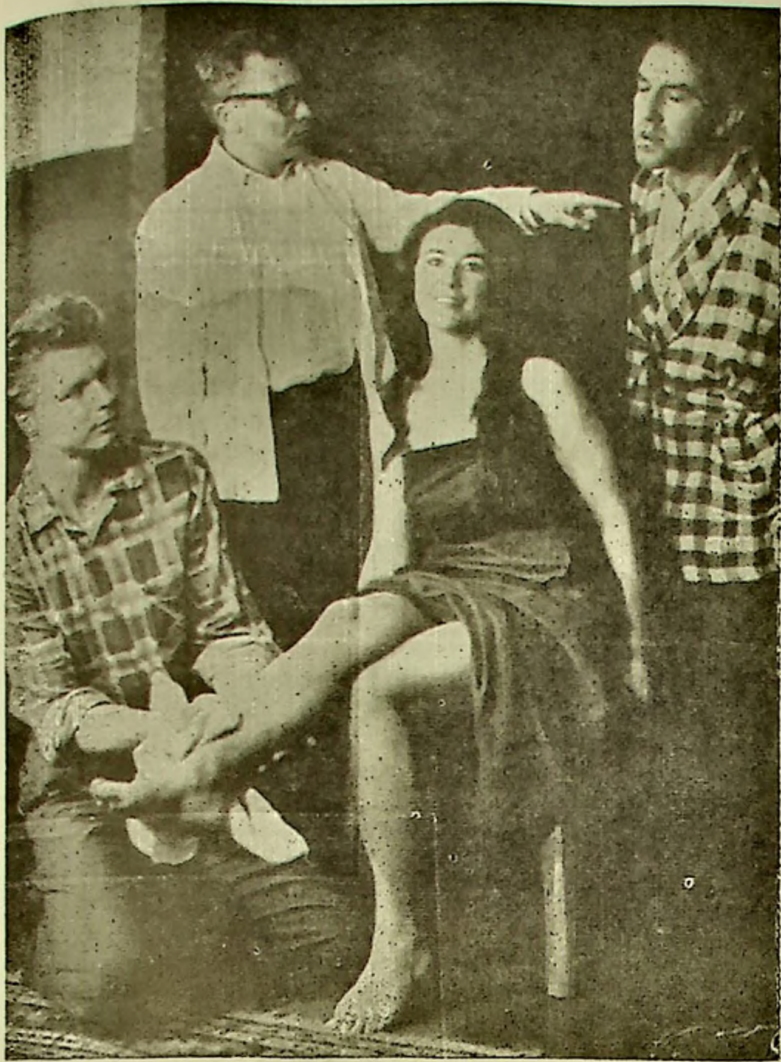
kapse . . ."

Prostě, naše kuchyně byla jedinečná. Naše přesnídávky na vidličku, svačinky, desátky, minutky, gulášky, ovárky s křenem, papričky, roštěnky, husí prsíčka či játríčka, roládičky, španělské ptáčky, flíčky se šunkou, jelitka, ať už kroupáky či žemláčky, naše párky s kroupami a studeným kyselým zelím, naše vepřo-knedlo-zelo a celou tu nepřečtenou řadu jídel, krmel a papáníček závidí nám plným právem celý svět.

I Martin Luther, a to už byla kapacita, měl jistě pravdu, že vyřkl toto přirovnání: Chlasea jako Němec, a cpe si nácka jako Čech! To už je přece nějaké uznání naší chutné kuchyně, o jeho pravdivosti nelze ani na okamžik pochybovat. Kdyžbych byl skladatelem, složil bych především hymnus na vuřty, naše pravé české pražské vuřty, protože vzpomínka na ně je stále teplá, živá, věčná a slavná!

"DIVOŽENKA SE VRÁTÍ"

V CENTRAL LIBRARY THEATRE

Obrázek ukazuje výjev z veselohry finského autora Mika Waltari "Divoženka se vrátí". Proveď ji na scéně Torontské Ústřední knihovny (Central Library), roh třídy St. George a College, "Novokanadské divadlo", vedené režisérem Rein Andre, ve dnech 22. až 26. dubna t. r.

"Divoženku" hraje Milada Třešňáková, kterou tu vidíte s finským hercem Jorma Seppanen, litevským Voldemarem Pukatsem a novozélandským Allan Turnerem.

Vstupenky (sedadla jsou číslována, jednotná cena je \$ 2.—) si můžete objednat telefonicky na kterémkoli z těchto čísel: LE 3.3884, HU 8-2078 a HU 5-7823 nebo česky na LE 2-5653.

Novokanadské divadlo, které je pod patronací avantgardní scény "Crest", hraje evropské hry anglicky a bylo uznáno torontskými divadelními kritiky za významný přínos kanadskému divadelnímu životu.

Novokanadské Divadlo (New Canadian Theatre) přichází letos na scénu ústřední veřejné knihovny, 20. St. George St., s dramatem "The Witch Will Return". Autorem této hry je finský literát Mika Waltari, jehož díla pronikají v poslední době v překladech na severoamerickou půdu.

V době, kdy se režisér R. Andre začal o provedení hry zajímat, její anglický překlad neexistoval. Po svolení autora bylo drama přeloženo a dostává se tak po prvé do světa v anglickém jazyku. Tim Novokanadské Divadlo plní další úkol: seznamuje kanadskou veřejnost s ukázkami kultury jiných národů, tentokrát finského. Největší zájem o hru se ovšem projeví ve zdejší finské komunitě, která si ve spolupráci s finským konsulem předem zamluvila představení dne 22. dubna večer. Hlavní představení však bude ve čtvrtek 23. 4. další v pátek 24. 4. v sobotu 25. 4. a v neděli 26. 4. vždy v 8 hod. večer. Matiné jsou v sobotu a v neděli odpoledne, vždy ve 2 hod. odpoledne.

V hlavní roli je naše krajanka Milada Třešňáková, v další roli: Wanda val Kaack z Belgie, V a l d e m a r P u k a t s z Litvy, John R. Walko z Ukrajiny, Stephen Ker z Anglie, Jorma Seppanen z Finska a Alan Turner z Nového Zélandu. Lístky jsou po dvou dolarech a naši čtenáři si je mohou koupit v redakci t. l. či objednat telefonicky na č. HU 5-7823. Doporučujeme tuto hru všem našim krajanům, kteří ovládají anglický jazyk a chtějí ukázat svůj kladný poměr ke kulturním snahám mezi přistěhovanci.

Novokanadské divadlo vzniklo pohnutím. Na podzim roku 1961 bylo zjištěno, že celkem 22 etnických dramatických souborů působilo v oblasti metropolitního Toronta. Ukrajinské skupiny hrály v ukrajinských halách a národních domech ukrajinsky, Poláci hráli pro Poláky atd. Byli mezi účinkujícími skutečně dobrý herec, kanadští kritici a re-

Také se vyskytla námitka, že by něco takového vyprazdňovalo národní haly které tak jako tak ztrácejí na členstvu.

Proto došlo ke změně konceptu: 14. září 1962 se utvořil "Řídící výbor" (Steering Committee), v němž byli Mirko Janček, Roy Passano, Rein Andre a dr. C. Borchardt, kteří položili základy k Novokanadskému Divadlu. Tato organizace převzala zodpovědnost za produkci her na scéně Crestu či jinde, každopádně však pod patronací divadla Crest. U m ě l e c k ý m ředitelem se stal Rein Andre, který je estonského původu. Přizval k spolupráci umělce všech národních skupin, vybral hru "I Remember Mama" a začal se zkouškami. Ze 60 knadidátů vybral 19 osob, které pak pod jeho vedením předvedly tuto hru s úspěchem dne 10. března 1963. V tu dobu měl soubor sbor sponzorů z osob činných ve veřejném a uměleckém životě — ministři provinční vlády J. Yaremko, Wm. Davis a A. Grossman, starosta Toronta, kontrolori Dennison a Orliffe, vysoký úředník Citizenship Branch fed. vlády G. P. Allen, režisér Murray Davis, Wilfred J. Ehmann, náš krajan dr. John Gellner, D.F.C., dále Mrs. John Collingwood Reade a Mrs. A. J. Norman, kritik Dennis Sweeting, Lt. Col. K. R. Swinton, fed. poslanec Ian Wahn a ředitelka Mezinárodního ústavu Mrs. W. E. West. "Řídící výbor", v jehož rukou byla všechna rozhodnutí, měl 5 členů a byl jakýmsi pracovním výborem. Mimoto mělo divadlo afilované členy, celkem jich bylo 25, kteří zastupovali 23 etnických skupin. Ve hře vystoupilo 19 osob, mezi nimi naše krajanka Gita Štalmachová, které zastupovaly 13 různých národností. Sladit všechny přízvuky dohromady bylo skutečné umění. Není pochyby o tom, že něco takového se v Torontě nikdy ještě neuskutečnilo! Na hru se přijeli podívat úředníci min. občanství a imigrace z Ottawy a oficiální publikace ministerstva "Citizen" přinesla nadšený článek.

Při představení loni se přišlo na několik zajímavých věcí: předně se muselo zaplatit uniím přes 600 dolarů, ač soubor členy unie nepotřeboval. Dalším problémem byla skutečnost, že k dispozici byla jen neděle a že se k jevišti Crestu nikdo z Novokanadského divadla nedostal až v den představení, brzy po půlnoci. Režisér neměl až do té chvíle ponětí, jak budou ve hře fungovat světla, kulisy se musely postavit v najmuté garáži, divadlo Crest nebylo příliš ochotné zapůjčovat obleky a části kulis a pod.

Představení "Divoženka se vrátí" bude tedy ve dnech 22. až 26. dubna v divadle Ústřední knihovny, které není spoutáno odborovými svazy. Tam si může dovolit představení i malá skupina bez obav, že "ztratí košili". Bylo by hezké, kdyby se naši krajané přišli na jedno z představení podívat — už také proto, že divadlo vzniklo z podnětu jednoho z našich krajanů a že tentokrát hraje naše krajanka hlavní roli. Lístky jsou laciné a rozdělují se podle receptu "kdo dřív přijde, ten dřív mele" t. j. dostanete lepší místo, koupíte-li si lístek včas.

Jsmo zvědaví, kolik našich lidí uvidíme v hledišti!

ZAJÍMAVOSTI

Ředitel čs. státního filmu zatčen. — Podle zpráv ze soukromého, nepotvrzeného pramene byl prý v prosinci 1963 zatčen ředitel čs. státního filmu v Praze Josef Veselý. Stalo se to těsně před jeho odletem do Londýna. Říká se, že prý Veselý nějak zavinil smrt spisovatele Vladislava Vančury, který byl za války popraven v koncentračním táboře, kde byl vězněn i Veselý.

★

Čs. významného amerického chirurga. — Čs. velvyslanec ve Washingtonu Karel Duda předal významnému americkému chirurgovi dr. Edmondovi Smolikovi diplom čestného člena Čs. lékařské společnosti J. E. Purkyně.

Festival tanců a spevu v Torontě

Kanadská společnost pre ľudové tance poriadá — v poradí už tretí — "Freedom Festival", ktorý sa bude konať za prítomnosti starostu mesta Toronta P. G. Givensa a kanadského ministerského predsedu Lester B. Pearsona v najväčšom torontskom kultúrnom stredisku v O'Keefe Centre, vo dňoch 7-10. mája tohto roku. Vyvrcholením národopisných osláv bude voľba krásy roku 1962-3 Miss Freedom. Boli vyvolené dve litovské krásy, Miss Regina Zymantas a Miss Joanne Juozaitis. Idea národopisných osláv je uchovanie národných a kultúrnych tradícií, ktoré sa prejavujú tak krásne v ľudovom tanci a spevu a sú kultúrnym prínosom pre Kanadu. Je tu reprezentované dedičstvo a tradície prvých obyvateľov Kanady

Indiánov, ďalej prvej emigrácie anglickej, francúzskej, škótskej, holandskej a emigrácie novodobej, ktorá je reprezentovaná príslušníkmi skandinávskych národov, ďalej Čechov, Slovákov, Nemcov, Rusov, Ukrajincov, Židov, Grékov, Poliakov, Talianov, Srbov, Makedoncov, Číňanov, Japoncov a iných. "Freedom Festival" je rovnako spontánna manifestácia kanadskej mládeže, ktorej mnohí predkovia pochádzajú z ujarmených národov, aby dokázala svoju oddanosť pre vec svetovej demokracie a odpor ku komunistickej ideológii. "Freedom Festival" je sponzorovaný medzi inými ministrom pre občianstvo John Yaremco, ministrom financií Walter L. Gordon a bývalým predsedom poslancskej snemovne Roland D. Michener.

VÁCLAV LÁSKA:

ŠTASTNÁ ZEMĚ

V Mexiku dožilo se stého představení divadelní dílo autorů Maruxa Peralta pod uvedeným názvem. Děj se odehrává dle programu v jedné zemi španělsky mluvící a je namířeno proti diktaturám vůbec, nicméně nedá se vztahovati proti některé prav. zemi, poněvadž žádná taková země, nedovedla ztotožnit všeobecně člověka tak jako komunistická, aby jej zbavila majetku a všech svobod vůbec, a tak jediné bylo by možno vykládati, že autorka naráží na poměry na Kubě, ačkoliv ani tam komunistická diktatura nedosáhla ještě toho rozsahu ztotožnění, jak je autorka líčí, jako v komunistických zemích Evropy, takže je hra přímo šitá na poměry v těchto zemích, i když se v ní snad z důvodů politiky země říká, že to není komunismus.

M. Peralta odhaluje v díle persversí diktatury v tragedii jedné rodiny pod níž žijící která se brání proti snaze snížit člověka na úroveň otroka státu a snaží se zachovati aspoň zbytek lidské důstojnosti. Autorka jistě docílila je zamýšleného účinku, takže divák odchází se závěrem odmítnutí takového politického systému.

Abychom uvedli krátce obsah hry: Inteligent zbavený dřívějšího zaměstnání dělá průvodce cizinců ze svobodných zemí a přivede jednoho domů místo do hotelu, aby si takto rodina přivydělala v bídě, v níž se nalézá. Z počátku snaží se ji zakrýti, na př. aby mohli ohřát v koupelně vodu pro hosta, rozbije starý kus nábytku, ale pomalu vychází vše na jevo, ovšem host nechápe, že je to v důsledku poměrů pod diktaturou.

Dcera učitelka vykládá svému milenci, mladému příteli rodiny a synu bývalého majitele továrny utraceného jako nepřítele režimu, který se uboze živí, jak se mu naskytne příležitost, jak je nucen ve škole vykládati pod dozorem dětem, jak je šťastný národ, za nějž myslí neomylně hlava státního zřízení, a ten zase líčí pronásledování všech čestných lidí, kteří je neschvalují.

Syn studující na universitě, naděje rodiny, je zatčen, poněvadž se zúčastnil tiché demonstrace studentů pro sezení a zatčení oblíbeného profesora, který při jedné přednášce řekl, že jednou národu nastanou lepší časy, a byl později popraven.

Tak se host pomalu dovídá, jak se věci skutečně mají, i když stále nerozumí, jak může někdo být za podobný protest uvězněn, a tvrdí, že syn musí být osvobozen, když soud vyšetří okolnosti, je však přesvědčen o zločinnosti režimu, když je bez soudu popraven.

Neschází ovšem ve hře i postava druhého bývalého přítele rodiny, který se o dceru také uchází, a který se dal do služeb režimu, pod nímž prosperuje, je však dcerou i rodinou odmítnut jako nečestný odpadlík. Když však je žádán bezradnými rodiči, aby synovi svým vlivem pomohl,

nevychová a říká, že protivníci režimu musí být potrestáni, poněvadž se staví proti instituci, která má pravdu a stará se o štěstí národa a země.

Tragedii zpestřuje komická figurka ošumělého listonoše, který hostovi vykládá, když byl jim pohoštěn vínem, které mu rozvázalo jazyk, jak musí běžati po šestipatrových domech a diví se že v hostově zemi jsou v nich zdvíže a že listonoši mají pěkné uniformy. "U nás také už postavili vysokou vládní budovu se zdvižemi, ale za pár dní už nepracovaly, to asi všechno, co vláda podniká, nefunguje. Je to u vás také tak?"

Host, jemuž si rodina stěžuje v hovorech, že ostatní národy ponechávají zemi osudu, aniž by pomohly, nabízí deční snatek, aby aspoň ji zachránil z toho bídného života, ta však odchází za milencem, který po smrti jejího bratra jde do odboje. Host odjíždí se slibem, že bude doma pracovat, aby svět zvěděl pravdu o té "šťastné" zemi, kterou navštívil v naivní nevědomosti, že tam najde stejné poměry jako ve své.

Ačkoliv v závěru dochází zpráva o nadějném výsledku odboje, rodiče ji přijímají s naprostou skepsí, poněvadž se pokládají za definitivně světem opuštěné.

Tolik hra Maruxu Peralty. Škoda, že ji nemůže převzít některá scéna v komunistickém Československu, ale snad i jeho návštěvníci ze svobodného světa, které režim zve, aby mu pomohli v divě valutami, prohlednou situaci v té naší "šťastné" zemi i přes nově zřízené hotely a benzinové stanice, aby znovu a znovu připomínali světu to její štěstí. Jako příklad takového návštěvníka, který jistě byl zahrnut pozorností, aby po návratu říkal, jak je Československo šťastné pod dnešním vládou, uvádíme mexického historika Ignacio Rubio Mañe, ředitele Národního archivu. Vrátil se nedávno z Prahy, kde byl na sjezdě archivářů, s hlubokým dojmem, jak je tam národ smutný a jak má stát absolutní kontrolu v hospodářství, výchově a kultuře. A deník, který jeho dojem uveřejnil dodává. "Rubio Mañe je člověk diskretní, ale své mínění prohlašuje veřejně se statečností."

\$ 150.—
SLEVA NA VÝLETNÍ
LETENKU
AIR & OCEAN
TRAVEL CENTRE LTD.
1 ADELAIDE ST. E.
(roh Yonge St.)
TORONTO
EM 3-8888 (4 linky)
KAREL BUZEK,
Notář.

Od 21. 4. vystupuje v O'Keefe Centre soubor National Ballet of Canada. V souboru tančí býv. sovětská prima-balerina G. Samtsova.

MORÁLKA ČS. SPORTOVNÍCH AMATÉRŮ

Komunistický tisk popsal mnohou zadní stránku zdrcující kritikou profesionálního sportu, naposled například v souvislosti s utkáním mezi Clayem a Listonem. Profesionální sport si kritiku často zasluhuje. Avšak z článku Literárních novin o sportovní morálce vysvítá, že komunistický amatérismus se mu v mnohém vyrovná: jeden je za osm náct a druhý bez dvou za dvacet:

"Čím jsme nahradili starý profesionální sport? Lživým pseudoamatérismem a pokryteckým poloprofesionálním, z jejichž spojení vyrůstá jako z jedovatého podhoubí atmosféra, která pokrývá sportovní morálku a lidské charaktery hráčů (i funkcionářů!) možná více než bývalé potřebné obchodní poměry."

Po tomto truchlivém doznání, jež je projevem všeobecné kocoviny nad čs. sportem, vyvolané mimo jiné i nedávnou Zimní olympiádou, Literární noviny hovoří téměř nostalgicky o někdejších slavných hvězdách čs. profesionální kopané:

"Pamatuji se z dětství na internacionála Franci Svobodu. Nedávno jsem listoval sportovním tiskem třicátých let a z těch starých stránek vystavala jeho velmi konkrétní podoba. Svoboda byl patrně nejtýpističtější výlupek profesionalismu: neukázněná primadona, přelácaná nejvyššími (dovedl si je případně i vytrouvat), hlavní postava novinových afér — ne, nebylo to sympatické. — Brzy po válce Franci Svoboda předčasně zemřel na zhoubnou chorobu; nedožil se ani 45 let. Den před smrtí projevil poslední přání: chtěl být pochován v dresu klubu, jehož placeným zaměstnancem po léta byl."

Nebyl přece jen něčím víc? Nebylo v hloubi jeho duše, nepochybně pokřivené tehdejšími podmínkami, něco, co bychom s lucernou o poledních možná marně hledali u většiny dnešních hráčů? Tváří v tvář smrti se nedělají gesta...

Z dalších odstavců se zdá, že situace dnes je snad opravdu horší: "Dnes se hráči nekupují za

hotové jako zboží, to je pravda. Dnes se 'loví' jako — nu, každý ví. Dnes nejsou kapitálově silnější sportovní firmy, dnes jsou jen oddíly, které mají proti druhým více možností nabídnout hráči byt, výhodné zaměstnání, přednostní pořadí na auto, perspektivu zájezdů. Zdrcující většinou dnešních hráčů to plně stačí, aby zapomněli na jednotu, na kamarádkou partu, aby s lehkým srdcem odložili dres, ve kterém vyrůstali a opustili oddíl, jemuž mnohdy vděčí za všechnu sportovní um. 'Loví' bývají mnohdy bezohledně a nedbají mrtvol."

Literární noviny pak popisují dravčí metody pražského Spartaku Sokolovo a ptají se: "Má Sokolovo opravdu ctít zájem zničit pražský ligový fotbal (jako se mu to před lety podařilo v hokeji) a příživnický 'týl z mrtvol'? Chce opravdu uplatňovat zvláštní socialistickou morálku ve sportu, totiž že ekonomicky silnější si může dovolit všechno? To je role velice nevděčná: může se snad líbit fandům, ale nikomu jinému."

DROBNÉ ZPRÁVY

Pobočka veřejné knihovny na rohu Cowan a Queen St. W. dostala darem řadu cizojazyčných knih a to od diplomatů Brazílie, Francie, Záp. Německa, Polska, Švédska, Švýcarska, Jugoslaviie a SSSR. K oficiální prezentaci koncem února přijela z Ottawy celá výprava diplomatů v čele s jugoslávským generálním konsulem B. Staničem. Sovětský reprezentant se omluvil ústy prvního tajemníka polského velvyslanectví v Ottawě p. H. Laszcz-e. Doufáme jen, že správa veřejné knihovny ví, co dělá a že se na police pobočky nedostala otevřená či skrytá komunistická propaganda.

Torontský záhradkářský klub pořádá Jarní výstavu květin v O'Keefe Centre ve dnech 15. až 19. dubna. Ve všední dny otevřeno od 10. hod. ráno do 10. hod. večer. V neděli 19. 4. otevřeno od 1. hod. odp. do 6. hod. večer. Výstava stojí za návštěvu.

Jak je v Československu?

NOVÉ CENY: VYŠŠÍ

Čs. ministerstvo vnitřního obchodu ohlásilo nové ceny různých druhů zboží a služeb. Jako obvykle ceny se snižují u zboží, po němž není poptávka a u něhož rostou zásoby: televizory, motocykly apod. Naproti tomu zboží, které je žádáno jako stavební materiály, prášky a mýdlo, bude dražší. Tato revize cen je součástí mnoha menších úprav, jimiž se režim snaží zlepšit svízelnou hospodářskou situaci země. Letos již byly zvýšeny ceny mléka, masa, ryb a jidel v restauracích a kantinách. Režim rovněž chystá zvýšení cen nájemného.

★

Dělníci v Československu "stagnují". — Toto nové slovo pro starou známou stávku, jež je ovšem v Československu prakticky zakázána, si — podle Rudého práva z 9. března — vymysleli funkcionáři kralupského závodu Autobrzdy. Zaměstnanci závodu se "nedopatřením" dověděli, že závod se má zrušit a zahájili ihned protiopatření: "jednolití funkcionáři začali v nejdůležitější chvíli — řečeno jejich slovy — "stagnovat", aby postrašili hospodářské orgány."

★

Tisíce hlasů proti právní praxi. — Pod tímto titulem přinesly Literární noviny článek, který konstatuje, že "naše právní teorie a praxe má za sebou veliké chyby a víc než chyby a nebylo by pravdivé ani tvrzení, že všechno negativní už bylo překonáno". Článek dále zjišťuje, že "Hlasy, které se v těchto souvislostech ozývají, patří lidem, kteří prožili dobu nezákonosti a libovůle v letech Stalinova kultu, zažili strach při pomýšlení, že by se i oni mohli dostat 'do konfliktu' s bezpečností, s prokuraturou, se soudem anebo třeba jen s 'kádrovkou'. Toho strachu se dnes lidé zbavují a v mnohém zbavili... avšak zároveň je lidské postavení v mnoha společenských vztazích vydáno napospas 'volné úvaze', zejména ve vztahu ke státní moci."

★

BYROKRATISMUS ŠKODÍ

Vyplývá to z článku Kulturní tvorby, který říká: "Před patnácti lety se u nás začal hlásat názor, že v kapitalistických státech se vypisují stipendia jen z postranních úmyslů, že je snaha korumpovat mladé vědce ze socialistických zemí, získat je pro sebe a udělat z nich špióny a diverzanty. Zdravému rozumu se však přiči věřit tomu, že je to doprava hlavní úmysl a záměr — i když se ovšem stává, že se někdo někde občas pokusí nadáného vědce přetáhnout, neboť nešvar laraření nekveté jen ve sportu. Nevím, zda podobné názory dosud dozívají, nebo jde-li o jinou příčinu, fakt ale je, že na zahraniční nadace a stipendia naši vědeckí pracovníci dodnes takřka vůbec nejezdí. Nabídky docházejí stále, zpravidla se o nich ale nedozví ani vedoucí vysokoškolských a výzkumných pracovišť, ani jejich společenské organizace. Někdy vybraného uchazeče pro jistotu o nabídce uvědomí, ovšem kdy už lhůta prošla. Jestliže se to snad někdo dozví oklikou a včas, bývá mu to velmi často stejně málo platné."

KANADA — MEKA AMERICKÝCH TURISTŮ

Minulého roku přes 8 milionů Američanů cestovalo za hranice Spojených států. Největší počet navštívil Kanadu — přes pět a půl milionu; Jižní Ameriku (včetně Mexika) navštívilo asi milion amerických turistů a přes milion navštívilo Evropu. Všechno všude utratili Američané na cestování mimo USA dva a půl miliardy dolarů.

STÁLE SE HLEDÁJÍ DARCI KRVÉ

UŽ I STRIPTÝZ?

Svět v obrazech č. 9: "Trvalo nám trochu dlouho, než jsme si vzpomněli, že můžeme otevřít dveře zahraniční turistice. Nyní máme co dělat, abychom nakvap a někdy horko těžko dali dohromady soubor všeho, na co je zahraniční host zvyklý. Zahrnuje to samosebou i noční zábavu reálného typu. Tomuto programu slouží v Praze divadlo Alhambra... s novým programem 'Pozor foto!' Na veřejnost se dostaly zvěsti. Soustředily se na otázku — bude či nebude v Praze striptýz? A pak jsme ho viděli. Byl poměrně vkusný. Decentnost však nezastře, že podstatu striptýzu zůstane striptýzová, ať je v jakémkoli balení. Argument, že hosté ze západních zemí jsou na tento druh podívané zvyklí, vyhledávají ho a proto mu ho poskytujeme v revui, která je pro ně dělána a která je samozřejmě a zcela oprávněně přístupná i našemu publiku, je málo podstatný. Dominávám se, že jsou jisté meze, které by se v socialistické společnosti neměly překračovat. Možná, že se mylím, ale striptýz považuji za neslučitelný s pojetím socialistické morálky."

NAVEKY AMEŇ

"V Košiciach sa pred rokmi schádzali obrancovia mieru na zasadanie. Zväčša rána v kaviarnej košického Slovana sedali traja páni. Zhodou okolností všetci traja duchovní. Vošla tam súdručka, komunista, so všetkými tromi sa z mierového hnutia pozna, nuž zamierila rovno k nim. Pozdravili ju. "Čest práci", vraví prvý. "Dobré ráno", povedal druhý. "Ruky bozkávam", vytiahol sa tretí pán. "Naveky ameň", povedala súdruška pohotovo. Pozreli sa všetci štyria na seba a pri stole vypukla salva smiechu."

Človeku sa natíská myšlienka, že by bolo oveľa lepšie, keby ľudia vždy a všade boli a zostávali sami sebou, neusilovali sa "filmovat", predstierat, že sú čímsi, čím nie sú. A je to akosi aj v tom, že nemali by ľudia nahlas hovoriť čosi iné, ako čo si v sebe myslia a daďej vyslovit aj to "Pochválen", ak im prýští z čistého srdca.

Nie všetci, najmä nie starší ľudia stihnú spoznať, precítiť, preštudovať a "uverit" v našu komunistickú "vieru". Ale žijú s nami, statočne pracujú, a tým budujú socializmus, aj keď veria v nadprirodzené sily, v boha. Možno ich za to odsudzovať? Veď tak sa potom rodí pokrytectvo a "uvedomelý" občan krstí svoje dieťa v susednom meste či obci, chodí do kostola v druhom okrese a doma má v spálni aj kríž s ukrožovaným, aj Poslednú večeru pána, zatiaľ čo v hostovskej izbe visia iba obrazy "svetské" alebo dokonca zarámované citáty z klasikov marxizmu-leninizmu. S tým, pravda, úzko súvisí aj otázka podozreivavosti, neraz aj sektárskej nadradenosti tých, ktorí si myslia, že napríklad z titulu členstva v strane alebo aheistického presvedčenia majú právo vystupovať voči nepartijným a veriacim ako dospeli voči maloletým, teda nerovnoprávne. Bolo by škodlivé a nesprávne nepriznať, že sme prežili obdobie, keď sa človek za otvorené vyslovenie názorov dostal do neprijemnosti."

20 PAŘÍŽÍ V USA

Podíváme-li se na mapu USA, můžeme ve dvaceti státech nalézt město Paris. Největší město Paris na americkém kontinentě je v Texasu, které má 21.000 obyvatel; nejmenší je v Indiáně, které má 50 obyvatel.

L. LUNSKÝ, OPTIK

Prohlídka očí - Zhotovení brýlí
Prvotřídní kvalita
Novotímě český
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Ušetřete na nábytku,

když nakoupíte přímo v továrně

UNITED FURNITURE FACTORIES

Showrooms

511 KING ST. W. - RM. 8-7314

Stereo Hi-Fi importujeme přímo

z Německa

3 POKOJE \$ 150.00

YAROSLAV HUEBER

ADVOKÁT a NOTÁŘ

347. BAY STREET

Suite 210

Tels.: EMpire 8-5536 - 927-1196

Toronto 1

ČESKÁ CUKRÁRNA
V HAMILTONU
doporučuje
vůdňahé dorty
mandlové a ořikové,
české punčové dorty
a výborné zákusky

JOE'S

BAKERY & COFFEE SHOP
213 KING ST. E. - JA 3-3331
Navštivte naši kavárnu!

JOHN GREGOR

Dovoluje si oznámiti, že opět provádí veškerý Plumbing Heating, opravy a nové práce, pod firmou

QUALITY PLUMBING & HEATING COMPANY

Volejte LE 3-8396

NOVÁ KOBICHT
NA MÍRU. PŘE-
MODELOVÁNÍ
Zboží se zárukou
Odborné opravy

FRANK PECH

226 KING ST. E., HAMILTON,
Ontario Tel.: JA. 2-3938

PROCK INSURANCE AGENCY

124 PANDORA CIRCLE

SCARBORO, ONT.

AXminster 3-7916

AUTO - POŽÁR - BONDY

Dopravní a všeobecné pojištění

Výhodnější a levnější podmínky

Auto - financování

EVROPSKÁ LÉKARNA

posílá

LÉKY DO ČSSR

Rychlé a přesné dodání

HILARY'S DRUG STORE

344 BATHURST ST.

TORONTO

Tel.: EMpire 8-1039

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.

296 Queen St. West - Toronto 2 B, Ont. EM 2-3226

LETADLEM V LETĚ TORONTO VIDEN A

ZPĚT na 21 dní

\$479.30

ZVLÁŠTNÍ VÝPRAVA NÁVŠTEVNÍKŮ

Z ČESKOSLOVENSKA — LODI POUZE

\$334.00

UNEEMPLOYMENT INSURANCE COMMISSION

OTTAWA

POŽÁDEJTE SI NYNÍ O SVĚ

ČÍSLO SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ

Vaše vláda přikročila k vydávání Průkazek s číslem sociálního pojištění (Social Insurance Number Cards), které nahradí dosavadní čísla pojištění v nezaměstnanosti. Nová čísla pomohou vládě při administraci pojištění v nezaměstnanosti a umožní využití nejmodernějších kancelářských metod k vyšší dokonalosti; také další jiné sociální výhody, jako na př. připravované pensijní plány, budou mít užitek z nového systému.

Z těchto důvodů jste žádáni, abyste vyplnili žádost o své Číslo Sociálního Pojištění, a to i tehdy nepřispíváte-li do pojištění v nezaměstnanosti.

JSTE - LI ZAMĚSTNANECM, dostanete formulář žádosti od

svého zaměstnavatele. Vyplňte jej a vraťte jej zaměstnavateli bez prodlužení.

JSTE BEZ PRÁCE a dostáváte-li podporu z pojištění, vyplňte formulář žádosti při nejbližší návštěvě kanceláře U.I.C. (Unemployment Insurance Commission) nebo zašlete vyplněnou žádost poštou.

JSTE - LI ZAMĚSTNAVATELEM zapsaným v Komisi, dostanete formulář žádosti od Komise. Nejste-li registrovaný v Komisi, spojte se s nejbližší kanceláří U.I.C., která Vám pošle formulář poštou. Rozdejte žádost svým zaměstnancům, dohlédněte, aby byly řádně vyplněny a vraťte je hromadně, ne jednotlivě, Komisi.

JE ŽÁDOUCÍ, ABY FORMULÁŘE
BYLY VYPLNĚNY RYCHLE A PŘESNĚ